Western Balkans Investment Framework WBIF PROJECTS

Connecting projects with investment funds

Azhurnim i studimit të fizibilitetit. ESIA dhe azhurnim i projektit të hollësishëm për ndërtimin e rrugës N9 Prishtinë - Pejë (SEETO Route 6 B), seksioni Kijevë –Klinë deri Zahaq (30KM)

Plani i veprimit mjedisor dhe social (ESAP)

(Draft)

Fascilitimi i projekteve infrastrukturore për Ballkanin Përëndimor

IPA 2011-WBIF-FPI3

WB11-KOS-TRA-01

Dhjetor 2016

IPF CONSORTIUM

Evidenca e publikimit dhe rishikimeve

Revidimi	Data	Autori	Kontrolluesi	Aprovuesi	Përshkrimi
A	23/12/2016	Ana Petrovska	Ralph Henderson	Gordon Lamond	Raport i studimit të para-fizibilitetit Shkurt 2016 – Drafti për komentet

Ky dokument lëshohet për palën e cila e ka porositur atë dhe vetëm për qëllime specifike lidhur me projektin e titulluar më sipër. Dokumenti nuk duhet të mbështetet në ndonjë palë tjetër apo të përdoret për ndonjë qëllim tjetër.

Ne nuk pranojmë asnjë përgjegjësi për pasojat që rrjedhin nëse ndonjë palë tjetër mbështetet tek ky dokument apo nëse ai përdoret për ndonjë qëllim tjetër, apo nëse ka ndonjë gabim apo lëshim që është si pasojë e gabimeve apo lëshimeve në të dhënat që janë dhënë nga palë të tjera

Ky dokument përmban informacion konfidencial dhe që është subjekt i pronësisë intelektuale. Ai nuk duhet t'i tregohet palëve të tjerë pa pajtimin tonë apo të palës që e ka kontraktuar.

Mott MacDonald

PLANI I VEPRIMIT MJEDISOR DHE SOCIAL

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
1	**Faza e planifikimit të projektit**						
1.1.	**Menaxheri i kualifikuar mjedisor dhe social:** Emërohet një menaxher i kualifikuar mjedisor dhe social për të marrë përgjegjësinë e përgjithshme për pajtueshmërinë me kriteret VNMS, kriteret për leje, PVMS, PAA, KBTR dhe BERZH në lidhje me çështjet mjedisore dhe sociale.	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale dhe ndikimet në to janë adresuar në mënyrë të duhur; Procesi i raportimit shkon mirë.	BERZH PR1 -PR10 Kërkesat ligjore vendore, Direktivat e BE-së dhe praktikat e mira	*Burimet:* Të brendshme *Përgjegjësia:*MI	Menjëherë	Menaxheri i kualifikuar mjedisor dhe social është punësuar	Nuk është emëruar ende
1.2.	**Raportet e gjendjes:** Përgatiten dhe dorëzohen raportet te BERZH dhe BEI mbi gjendjen e artikujve të PVMS	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale dhe ndikimet në to janë adresuar në mënyrë të duhur; Procesi i raportimit shkon mirë.	BERZH PR1 -PR10 Kërkesat ligjore vendore, Direktivat e BE-së dhe praktikat e mira	*Burimet:* Të brendshme *Përgjegjësia:*MI	Në secilën etapë kryesore të projektit apo pas përfundimit të aktiviteteve madhore nga PVMS	Raportet përgatiten dhe i dorëzohen BEI dhe BERZH	Raportet të dorëzohen pas aprovimit dhe shpalosjes nga PVMS
1.3.	**Pëlqimet dhe lejet:** Merren dhe mirëmbahen të gjitha pëlqimet dhe lejet e kërkuara nga autoritetet kompetente. Një databazë do të krijohet për të gjitha pëlqimet dhe lejet.	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale dhe ndikimet në to janë adresuar në mënyrë të duhur; Procesi i lejeve shkon mirë.	BERZH PR1 -PR10 Kërkesat ligjore vendore plotësohen	*Burimet:* Të brendshme *Përgjegjësia:*MI/Kontraktori	Gjatë gjitha fazave të projektit (konceptuale, preliminare dhe fazën e projektit detaj)	Pëlqimet dhe lejet janë marrë. Databaza e pëlqimeve dhe lejeve është krijuar. Raportimi tek BEI/BERZH	Raportet të dorëzohen pas aprovimit dhe shpalosjes

Comment [MJ1]: Auditimi i Sigurisë rrugore siç parashihet me Udhëzimin për sigurinë rrugore-kjo tashmë është brenda IPF5.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
1.4.	**Azhurnimi i dokumenteve:** Azhurnimi i VNMS dhe dokumenteve relevante si NTS/PVMS/PAA/NTS/KBTR/dhe PVZH për të pasqyruar progresin e projektit dhe gjetjen e studimeve individuale të paraqitura në këtë PVMS.	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale dhe ndikimet në to janë adresuar në mënyrë të duhur; Procesi i lejeve shkon mirë.	BERZH PR1 -PR10 Kërkesat ligjore vendore, Direktivat e BE-së dhe praktikat e mira	*Burimet:* Të brendshme *Përgjegjësia:*MI/FPI Projektuesi/ Kontraktori	Gjatë gjitha fazave të projektit (konceptuale, preliminare dhefazën e projektit detaj)	Dokumentet e azhurnuara dhe aprovuara nga BEI dhe BERZH Raportimi te BEI/BERZH	Draftet finale për shpalosje janë përgatitur (VNMS, NTS, PVMS, PAA dhe KBTR). PAR nuk përgatitet në këtë etapë.
1.5.	**Vlerësimi hidrogjeologjik dhe plan i lehtësimit të ndikimit:** Kryhet një vlerësim detaj hidro-gjeologjik përgjatë vijës së propozuar të autostradës për të përcaktuar rrezikun e ndikimeve në kualitetin dhe rrjedhën e ujit tokësor (në veçanti puset e përdorura për furnizim individual) dhe zhvillohet dhe implementohet lehtësim i duhur për të adresuar rreziqet e identifikuara.	Parandalimi i ndotjes, Minimizimi i rreziqeve shëndetësore	BERZH PR3 Kërkesat vendore	*Burimi:* MI të brendshme, FPI projektuesi dhe kontraktori *Përgjegjësia:* MI / FPI Projektuesi / Kontraktori	Gjatë zhvillimit të projektit Preliminar dhe atij detaj	Plani i kompletuar i vlerësimit hidro-gjeologjik dhe i lehtësimit të ndikimit në ujërat tokësore. Raportimi tek BERZH/BEI. Raportimi në RVMS tek BERZH/BEI	Nuk aplikohet në këtë etapë (Faza e projektit preliminar)
1.6.	**Projektimi i sistemit të kullimit të autostradës:** Kulllimi do të vlerësohet dhe projektohet për qëndrueshmëri në pajtim më kërkesat ligjore vendore dhe të BE-së, duke marrë parasysh parimet dhe çfarëdo detyrimi të imponuar nga kërkesat e projektit:	Parandalimi i ndotjes, Minimizimi i rreziqeve shëndetësore	BERZH PR3 Kërkesat vendore	*Burimi:* MI të brendshme, FPI projektuesi dhe kontraktori *Përgjegjësia:* MI / FPI Projektuesi / Kontraktori	Gjatë zhvillimit të projektit Preliminar dhe atij detaj	Pojekti i kompletuar i sistemit të kullimit të autostradës. Raportimi tek BERZH/BEI. Raportimi në RVMS tek BERZH/BEI	Nuk aplikohet në këtë etapë (Faza e projektit preliminar dhe detaj)

Comment [MJ2]: Çështja e ndikimit në bizneset përgjatë rrugës të adresohet. Kjo më së miri mund të futet tek azhurnimi i hulumtimit social/LARF/RAP???

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	•Uji sipërfaqësor largohet sa më shpejt që të jetë e mundur nga shiriti rrugor •Asfalti dhe strukturat e lidhura tokësore kullohen me efikasitet •Rrjedha e ujit në rrugë menaxhohet në burim aty ku është praktikisht e arsyeshme •Rrjedha e ujit në rrugë menaxhohet në sipërfaqe aty ku është praktikisht e arsyeshme •Sistemet janë me kosto efektive për operim dhe mirëmbajtje gjatë jetës së tyre të projektuar •Projekti ka parasysh efektet e mundshme të ndryshimit klimatik siç është paraparë me politikat qeveritare (dhe ndryshimet në hapësirën e ngjeshur) mbi jetën e projektuar të sistemeve •Sistemet minimizojnë përdorimin e energjisë në jetën e tyre të projektuar •Efekti i rrjedhës së ujit në rrugë mbi cilësinë e trupave ujore të pranuara minimizohet •Gjenerimi i mbeturinave gjatë ndërtimit dhe operimit minimizohet •Gjithë uji që rrjedh nga sistemi						

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	ekzistues tokësor duhet të mbahet ndaras nga sistemi kullues i rrugës • Rrjedha sipërfaqësore e ujit nga rrugët anësore të autoritetit lokal mund të merren në konsideratë aty ku nuk ka derdhje alternative adekuate, duke iu nënshtruar marrëveshjes me organizatën mbikëqyrëse • Asetet kulluese duhet të projektohen, menaxhohen,operohen dhe mirëmbahen në pajtim me kontratën relevante të mirëmbajtjes dhe menaxhimit dhe kërkesave nga ky tender. Projekti i kullimit duhet të certifikohet për përshtatshmëri me legjislacionin relevant vendor dhe punët duhet të specifikohen në pajtim me specifikacionet teknike për punët në autostrada.						
1.7.	**Hapësirat për hudhjen e materialeve tepricë:** Vendet për hudhjen e mbeturinave do të përcaktohen në bazë të hulumtimeve gjeo-mekanike dhe studimeve ekologjike nga specialisti: lokacionet selektohen me qëllim	Të shmanget dhe reduktohet humbja e habitateve (Aneksi I habitatet).	BERZH PR6 Kërkesat vendore Direktivat e BE-së	*Burime:* Burimet e brendshme të caktuara (MI&FPI Projektuesi) dhe ekologjisti. *Përgjegjësia:* MI ta udhëzojë Projektuesin e FPI	Para projektit të detajuar dhe finalizimitë të dokumenteve të kontratës.	Hapësirat për hudhje të definuara dhe aprovuara nga autoritetet kompetente Raporti i implementimit të	Nuk aplikohet në këtë fazë. Hapësirat për hudhje të materialit tepricë nuk janë përcaktuar ende dhe pritet që pas

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	të shmangies së ndonjë ndikimi në habitatet e ndjeshme dhe rrjedhat ujore; dokumentacioni i nevojshëm do të përgatitet dhe dorëzohet tek autoritetet relevante. MMPH dhe komunat do t'i japin lejet për këto lokacione sipas dokumentacionit përkatës; informatat për dokumentet dhe hartat e aprovuara do t'i përcillen kontraktorit përmes dokumentacionit të kontratës. Dokumentacioni i kontratës të ndalojë hudhjen e materialit tepricë të nxjerrë nga hapësirat e ndjeshme.					përfshihet në RVMS për BERZH/BEI.	hulumtimeve gjeomekanike,këto lokacione të përcaktohen në etapën e projektit preliminar.
1.8.	**Modelimi i bazës së zhurmës, vlerësimi i ndikimit dhe masat lehtësuese**: • Sudimi i detajuar i zhurmës në autostradë do të kompletohet gjatë zhvillimit të projektit preliminar bashkë me modelimin e bazës së zhurmës përgjatë autostradës • Vlerësimet e ndikimit dhe masat lehtësuese do të revidohen në VNMS të azhurnuar • Projekt detaj i masave lehtësuese p.sh. barrierë zhurme (nëse nevojitet),	Parandalimi i ndotjes, Minimizimi i rreziqeve shëndetësore	BERZH PR3 Kërkesat vendore	*Burimi:* MI të brendshëm, FPI projektuesi dhe kontraktori *Përgjegjësia:* MI / FPI Projektuesi / Kontraktori	Gjatë zhvillimit të projektit preliminar dhe atij detaj	Modelimi i bazës së zhurmës kompletuar,vlerësimi i ndikimeve dhe masat lehtësuese në VNMS e azhurnuar. Masat e inkorporuara në projektin detaj. Raporti për BERZH/BEI. Raporti në RVMS për BERZH/BEI	Nuk aplikohet në këtë etapë (Faza e projektit preliminar dhe detaj)

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	• Zhvillohet plani i menaxhimit të trafikut të ndërtimit.						
1.9.	**Modelimi i kualitetit të ajrit, vlerësimet e ndikimeve dhe masat lehtësuese**: Aktivitetet lidhur me projektimin: • Do të ndërmerret një hulumtim mbi kualitetin e ajrit me qëllim të vlerësimit të kushteve bazë dhe identifikimit të receptorëve të ndjeshmërisë; • Modelimi i kualitetit të ajrit do të kryhet për të vlerësuar efektet e projektit mbi receptorët e ndjeshmërisë dhe nivelin e ekspozimit të tyre • Azhurnimi i masave lehtësuese të pritura në VNMS si për fazën e ndërtimit ashtu edhe operimit Do të krijohen plane të veprimit nga kontraktuesi: • Plani i menaxhimit të pluhurit • Plani i minimizimit të emetimit të gazrave te djegura • Plani i menaxhimit të trafikut të ndërtimit.	Parandalimi i ndotjes, Minimizimi i rreziqeve shëndetësore	BERZH PR3 Kërkesat vendore	*Burimi:* MI të brendshëm, FPI projektuesi dhe kontraktori *Përgjegjësia:* MI / FPI Projektuesi / Kontraktori	Gjatë zhvillimit të projektit preliminar dhe atij detaj	Modelimi i bazës së kualitetit të ajrit kompletuar,vlerësimi i ndikimeve dhe masat lehtësuese në VNMS azhurnuar. Masat e inkorporuara në projektin detaj. Raporti për BERZH/BEI. Raport në RVMS për BERZH/BEI	Nuk aplikohet në këtë etapë (Faza e projektit preliminar dhe detaj)
1.10.	**Auditimi i sigurisë rrugore (ASRR):** Të financohet nga BERZH, MI do	Reduktimi i rreziqeve nga aksidentet dhe siguri rrugore e	BERZH PR4 Kërkesat vendore	*Burimet:* Burimet e bashkëpunimit teknik të ofrohen nga BERZH	Fundi i fazës së projektit detaj (dhe	Raport i Auditimit të sigurisë Rrugore i dokumentuar.	Nuk aplikohet në këtë fazë (Faza e projektit detaj)

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	të punojë me BERZH për të emëruar një auditor të pavarur dhe kompetent për sigurinë rrugore për të kryer një auditim të sigurisë rrugore sipas Direktivës së BE 2008/906/EC mbi kryerjen e projektit final dhe të etapave kyçe siç shpjegohet në Direktivë. Pas ASRR duhet të ketë një përfshirje obligative të përmirësimeve të ekonomikisht të zbatueshëm të sigurisë në projekt. Auditimi i sigurisë rrugore do të kryhet nga një auditor i certifikuar. Aty ku rekomandimet e auditorit nuk implementohen, duhet t'i konfirmohen Bankës arsyet për refuzimin e secilit rekomandim.	përmirësuar.	Direktivat e BE	*Përgjegjësia:* MI/Konsultanti për ASRR	ASRR tjera pasuese në etapat kyçe siç parashihet me Direktivën e BE 2008/96/EC).	Raport në RVMS për BERZH/BEI.	
1.11.	**Regjistri i angazhimeve:** **Krijimi i Regjistrit të angazhimeve** për të dokumentuar të gjitha masat lehtësuese për fazën e projektit, para-ndërtimit, ndërtimit dhe operimin të cituara në dokumentacionin e VNMS, PVMS, NTS, KBTR dhe PAA, dhe për të identifikuar si adresohet angazhimi, dhe cila palë (p.sh. MI, kontraktori, palët e treta etj.) është	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale dhe ndikimet adresohen në mënyrë të duhur; Procesi i Raportmit shkon mirë.	BERZH PR1 Vullnetare dhe praktikat më të mira	*Burimet:* Të brendshme *Përgjegjësia:*MI/ Kontraktori / Inxhinieri	Pas shpalosjes së E&S dokuments.	Regjistri i angazhimeve i gatshëm. Raport në Raportn Vjetor Mjedisor dhe Social (RVMS) te BERZH/BEI	Nuk pregatitet në këtë fazë të zhvillimmit të projektit.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	përgjegjëse. Ky Regjistër duhet të mirëmbahet gjatë gjitha fazave të projektit. Ai duhet t'i ofrohet kontraktorit dhe inxhinierit						
1.12.	**Sistemi i menaxhimit mjedisor dhe social (SMMS):** Themelohen dhe implementohen SMMS (system i menaxhimit të mjedisit /plane të monitormit të lehtësimeve) për implementim të duhur të projektit. Në fazën e planifikimi të projektit e **Plani i Monitorimit të Lehtësimit Mjedisor dhe Social (PMLMS), duke përfshirë të gjitha planet e veçanta (p.sh. plani i kontrollit të erozionit, plani imenaxhimit të luhurit etj.),** përgatitet si kapitull i veçantë i VNMS. PMLMS i nënshtrohet revidimit dhe azhurnimit deri në aprovimin final të projektit detaj. PMLMS do të përfshijë lehtësime për çështje specifike duke përfshirë; minimizimin e shqetësimit të habitateve natyrore, punën në kanale të lumenjve, parandalimin e ndotjes së rrjedhave ujore,kontrollin e pluhurit/zhurmës, marrëdhënieve në komunitet, aranzhimeve për	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale dhe ndikimet adresohen në mënyrë të duhur; Optimizimi i menaxhimit mjedisor përmes një sistemi formal; Ofrohen burime për trajnim dhe monitorim të emetimeve dhe ndikimeve.	BERZH PR1 Kërkesat ligjore vendore, direktivat e BE dhe praktikat më të mira	*Burimet:*MI, të brendshme *Përgjegjësia:* Projektuesi FPI / Kontraktori do të përgatisë dhe azhurnojë PMLMS. MI do të jetë përgjegjëse për implementimin e përgjithshëm të SMMS /PMLMS. MI të krijojë Njësinë e implementimit të Projektit (NJIP) BERZH/BEI të mbikqyrë.	SMMS të krijohen nga MI me mbështjetjen e projektuesit FPI. PMLMS të përgatitet nga projektuesi FPI / Kontraktori. PMLMS të aprovohet nga MI dhe autoritetet vendore si pjesë e procesit të aprovimit të VNMS. BERZH/BEI të mbikqyrë.	PMLMS është dokumentuar. NJIP themeluar. Ofron azhurnim mbi implementimin në RVMS për BERZH/BEI.	Në këtë fazë të zhvillimit të projektit – projekti konceptual, përgatitet vetëm PMLMS në VNMS, i cili është bazë për zhvillimin e PMMSN and PMMSO.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	qasje, pengesave, zonave tampon, hudhjes së mbeturinave, kufizimeve sezonale në punë në rajone specifike, rehabilitimi i tokës, procedurave të gjetjes së shanseve, përgatitjes së planit për emergjenca dhe reagim, kontrollit të erozionit, reagimit në derdhje, planeve të shëndetit dhe sigurisë, planit të menaxhimit të fuqisë punëtore, menaxhimit të materialeve të rrezikshme dhe masat për parandalimin e ekspozimit të komunitetit, aktivitetet monitoruese etj. Plani duhet të listojë përgjegjësitë specifike.						
1.13.	**Procedura për Menaxhimin e Ndryshimeve në Projekt (PMNP)** Implementohet një Procedurë për menaxhimin e ndryshimeve në project e cila përfshin vlerësimet, dhe ku është relevante, zbutjen e ndikimeve mjedisore dhe sociale të ndryshimeve në projekt. PMNP do të përfshijë dispozita të duhura për shpalosjen për publikun të çështjeve materiale që lidhen me ndryshimet në projekt.	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale dhe ndikimet adresohen në mënyrë të duhur.	BERZH PR1 – PR10 Kërkesat ligjore vendore, direktivat e BE dhe praktikat më të mira	*Burimet:*MI, Të brendshme *Përgjegjësia:* MI do të jetë përgjegjëse për implementimin e PMNP. MI të themelojë NJIP.	PMNP të krijohet nga MI me mbështetjen e projektuesit të FPI.	PMNP është dokumentuar. NJIP themeluar. Ofron azhurnim mbi implementimin në RVMS për BERZH/BEI.	PMNP prashihet në Kapitullin 7 të VNMS. PMNP do të implementohet në secilën fazë të zhvillimit të projektit.
1.14.	**Studimi socio**	Pajtueshmëri me	BERZH PR5,	*Burimet:* Burimet e	Para finalizimit	Rezultate të	Nuk aplikohet në

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	ekonomik/Regjistrimi i përgjithshëm: **Një studim socio-ekonomik / regjistrim i përgjithshëm** kërkohet për personat e prekur nga projekti (duke përfshirë fshatërat lokale që varen nga N9 për qasje) me qëllim të përgatitjes së PVZH. Diskutime duhet të bëhen me komunat për planifikimin e këtyre studimeve. Studimet duhet të caktohen që idealisht të ndodhin në kohë paralele apo të ngjashme si inventari i aseteve. Studimi do të ndihmojë në identifikimin dhe regjistrimin e personave që nuk kanë ndonjë kërkesë ligjore të njohur për tokën që e mbajnë apo shfrytëzojnë në rajonin e ndikuar. Gjatë studimeve socio-ekonomike duhet të mblidhen informata për të konfirmuar se cilat fshatëra përdorin dhe/apo kanë në pronësi tokë,duke përfshirë edhe çdo tokë bujqësore të braktisur. Strategjia për këto studime duhet të sigurojë që të përfshihen edhe grupet ne disavantazh (d.m.th. nuk duhet të bazohen vetën në personat që vijnë nëpër takime) dhe po ashtu të përfshihet edhe shfrytëzimi	kompensimin e BERZH Për zhvendosjen ekonomike dhe ndikimet në jetesë që lidhen me blerjen e tokës dhe kufizimet në qasje.	Kërkesat vendore	brendshme të caktuara, apo konsulentët NJIP të përmbajë një konsulent social më përvojë *Përgjegjësia:*MI/Konsulentët .	të PVZH dhe para fazës së ndërtimit.	dokumentuara dhe të implementuara të studimit socio-ekonomik / regjistrimit të përgjithshëm.. Strategjia për studim/regjistrim i dorëzohet BERZH për revidim kur përgatitet. Raport në RVMS për BERZH/BEI	këtë fazë, do të përgatitet në fazën e projektit detaj.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	zakonor i tokës nga fshatëra të caktuara. Studimi do të identifikojë në veçanti të gjitha shtëpitë e banimit që duhet të shkatërrohen, familjet që duhet të zhvendosen dhe të ndihmohen në ristaurimin e jetesës në kosto të plotë dhe t'u ofrojë atyre asistencë të llojeve tjera po ashtu.						
1.15.	**Përgatitja e kornizës së blerjes së tokës dhe restaurimit të jetesës (KBTR) dhe planit të veprimit për zhvendosje (PVZH):** Zhvillimi i kornizës së blerjes së tokës dhe restaurimit të jetesës të projektit (KBTR), duke përfshirë konsultimet me palët e ndikuara sa i përket kompensimit për shpronësimin e tokës,humbjen e qasjes dhe restaurimin e jetesës në përputhje PAA. Vlerësohet ndikimi në bizneset që ndodhen përgjatë rrugës ekzistuese N9. Zhvillimi i **Planit të veprimit për zhvendosje (PVZH)** për të përmbushur kërkesat nga PR5, duke përdorur kornizën e blerjes së tokës dhe zhvendosjen (KBTR)	Përshtatshmëri me kërkesat e BERZH Kompensimi për shpërnguljen ekonomike dhe ndikimet në jetesë që lidhen me blerjen e tokës, zhvendosjen dhe kufizimet në qasje.	BERZH PR5, Kërkesat vendore	*Burimet:* Burimet e brendshme të MI dhe konsulentët. Llogari përcjellëse për kompensimin për blerjen e tokës dhe koston e zhvendosjes fizike deri në rivendosjen përfundimtare dhe asistencë tjetër. NJIP të angazhojë një ekspert social/ligjor me përvojë. *Përgjegjësia:*MI/Konsulentët/ Institucione tjera relevante vendore për mirëqenie sociale etj.	Para fazës së ndërtimit (d.m.th. asnjë tokë nuk qaset për punë deri në pagesat e kompensimit të pranuara nga palët legjitime të autorizuara).	Dorëzohet KBTR dhe PVZH tek BERZH/BEI për rishkim dhe aprovim. Dokumentohen KBTRdhe PVZH. Raporte të menjëhershme kërkohen nga BERZH/BEI. Raport i progresit RVMS për BERZH/BEI.	KBTR përgatitet dhe aprovohet nga Bankat për shpalosje. PVZH do të përgtitet dhe aprovohet në fazën e projektit detaj.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementin të suksesshëm	Statusi
	si bazë, si dhe duke përdorur informatat nga studimi socio-ekonomik dhe pasi të jenë mbajtur konsultimet me pronarët dhe shfrytëzuesit lokalë të tokave. MI do të marrë parasysh dizajne fizibile alternative të Projektit për të shmangur apo minimizuar shpërnguljen fizike dhe/ose ekonomike, duke balancuar koston dhe përfitimin mjedisor, social dhe ekonomik. Aty ku është e pashmangshme, zhvendosja duhet minimizuar dhe masa të duhura duhet të merren për të lehtësuar ndikimet negative te personat e shpërngulur dhe komunitetet mikpritëse duhet të planifikohen dhe të implementohen me kujdes. Blerja e tokës lidhur me projektin dhe/ose kufizimet në shfrytëzimin e tokës shpesh çojnë drejt shpërnguljes fizike të njerëzve si dhe shpërnguljes së tyre ekonomike.						
1.16.	**Implementimi i kornizës së blerjes së tokës dhe restaurimit të jetesës (KBTR) dhe planit të veprimit për zhvendosje (PVZH):**	Përputhshmëri me kërkesat e BERZH Kompensim për zhvendosje ekonomike dhe	BERZH PR5, Kërkesat vendore	*Burimet:* Burimet e brendshme të MI dhe konsulentët. Llogari përcjellëse për kompensimin për blerjen e	Para fazës së ndërtimit (d.m.th. asnjë tokë nuk qaset për punë deri	KBTR dhe PVZH janë implementuar. Raporte të menjëhershme kërkohen nga	Nuk aplikohen në këtë fazë.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	Implementimi i kornizës së berjes së tokës dhe restaurimit të jetesës (KBTR), duke përfshirë konsultime me palët e ndikuara sa i përket kompensimit për shpronësimin e tokës, humbjes së qasjes dhe restaurimit të jetesës në përputhje me PAA. Implementimi i një **Plani të veprimit për zhvendosje (PVZH)** për të përmbushur kërkesat e PR5, duke përfshirë konsultimet publike dhe individuale me pronarët dhe shfrytëzuesit lokalë të pronave dhe tokës. MI do t'u ofrojë të gjithë personave të zhvendosur dhe komuniteteve kompensim për humbjen e aseteve dhe koston e zëvendësimit të plotë dhe asistencën tjetër. Kjo ka për qëllim të rivendosë dhe potencialisht të përmirësojë, standardin e tyre të jetesës dhe/ose mjetet e jetesës të personave të zhvendosur në nivele të para-zhvendosjes. Masat mund të bazohen në tokë, burime, rroga dhe/ose aktivitete biznesore. Standardet për kompensim do të jenë transparentedhe konsistente	ndikime në jetesën në lidhje me blerjen e tokës, zhvendosjen dhe kufizimet në qasje.		tokës dhe koston e zhvendosjes fizike deri në rivendosjen përfundimtare dhe asistencë tjetër. NJIP në MI do të menaxhojë implementimin e PVZH. *Përgjegjësia:*MI/Konsulentët/ Institucione tjera relevante vendore për mirëqenie sociale etj.	në pagesat e kompensimit të pranuara nga palët legjitime të autorizuara). PVZH do të implementohet para ditës së fllimit të kontratës.	BERZH/BEI. Raport i progresit RVMS për BERZH/BEI	

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	brenda Projektit. Kompensimi do të bëhet në përputhje me ligjet vendore dhe kërkesave të BERZH.						
2	**Faza e prokurimit**						
2.1.	**Kërkesat për dokumentacion të tenderit:** Dokumentacioni për tender do t'u referohet të gjitha PR (përfshirë shëndetin dhe sigurinë, politikat e BNj dhe tjera), për kërkesat e këtij PVMS dhe të gjeturave dhe rekomandimeve të VNMS.	Pajtueshmëri me BERZH, kërkesat vendore dhe të BE, Praktikat më të mira në dispozicion.	BERZH PR1 deri PR10, Kërkesat vendore, kërkesat e BE.	*Burimet:* Burimet e brendshme të caktuara, ose konsulentët NJIP të përfshijë një ekspert me përvojë në përgatitjen e tenderit. *Përgjegjësia:*MI/Konsulentët	Para finalizimit të PVZH dhe para fazëssë ndërtimit.	Dokumentacioni i tenderit i përgatitur dhe aprovuar nga BERZH/BEI.	Nuk aplikohet në këtë fazë, do të përgatitet pas aprovimit të projektit detaj.
3	**Faza e para-ndërtimit**						
3.1.	**Sistemi i Kontraktorit për Menaxhimin Mjedisor dhe Social (SKMMS):** Pas emërimit dhe do të krijojë dhe të implementojë një **sistem të menaxhimit mjedisor dhe social** për ndërtimin e autostradës i cili duhet të përfshijë (por jo të kufizohet në): • Plan i reviduar i menaxhimit dhe monitorimit ndërtimor mjedisor dhe social (duke përfsirë edhe planet e veçanta sipas nevojës). **Plani i menaxhimit dhe**	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale dhe ndikimet adresohen në mënyrë të duhur; Optimizimi i menaxhimit mjedisor përmes një sistemi formal; Ofrohen burime për trajnim dhe monitorim të emetimeve dhe ndikimeve.	BERZH PR1 Kërkesat ligjore vendore, Direktivat e BE dhe praktikat e mira	*Burimet:*Kontraktori *Përgjegjësia:* Kontraktori do të jetë përgjegjës për implementimin e SKMMS. MI të mbikqyrë.	SKMMS të krijohet nga kontraktori dhe të aprovohet nga inxhinieri, MI dhe BERZH/BEI.	SKMMS dokumentohet. Ofrohen të dhënë të azhurnuara përimplementimin e RVMS tek BERZH/BEI.	Në këtë fazë të zhvillimit të projektit – projekti konceptual, vetëm PMLMS përgatitet në VNMS, i cili është bazë për zhvillimin e SKMMS.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	monitorimit ndërtimor dhe social (i cili duhet të përfshijë lehtësimet për çështjet specifike duke përfshirë; minimizimin e zhurmës në habitatet natyrore, punën në kanalet e lumenjve, parandalimin e ndotjes në rrjedhat e ujit, kontrollin e pluhurit/zhurmës, marrëdhëniet me komunitetin marrëveshjet për qasje, pengesat, zonat tampon, hudhjet e mbeturinave, kufizimet sezonale në punë në rajone specifike, rehabilitimi i tokës, procedura e gjetjes së shansit, përgatitja për emërgjencë dhe plani i reagimit, kontrolli i erozionit, reagimi në derdhje, plani shëndetësor dhe i sigurisë, plani i menaxhimit të fuqisë punëtore, menaxhimi i materialeve të rrezikshme dhe masat për parandalimin ekspozimit te komuniteti etj.). Plani duhet të listojë përgjegjësitë specifike.						
3.2.	**Plani i monitorimit para-ndërtimor:** Planet monitoruese mjedisore dhe sociale të para-ndërtimit, ndërtimt dhe operimit të krijohen si pjesë e	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale monitorohen në mënyrë të duhur;	BERZH PR1 Kërkesat ligjore vendore, Direktivat e	*Burimet:* Kontraktori sipas kontratës (sipas BoQ dhe specifikacioneve teknike) vetëm për fazën e para-	Kontraktori do të përgatisë planet e monitorimit të fazës së para-	Ekzistojnë planet monitoruese të dokumentuara dhe azhurnuara.	Në këtë fazë të zhvillimit të projektit – projekti konceptual, vetëm plani monitorues

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	projektit SMMS (shih veprimin 1.10) dhe të përfshihen në ESMP, PMMSN & PMMSO (sipas relevancës). Veprimet **monitoruese para-ndërtimore** duhet të përfshijnë (por jo të kufizohen) si më poshtë: • Nivelet e kualitetit të zhurmës dhe ajrit (p.sh. përfshirë por pau kufizuar në NO_x, PM_{10}, $PM_{2.5}$) të maten te receptoërt përfaqësues përgjatë rrugës; • Monitorimi sipas kërkesës dhe sipas KBTR; • Kualiteti i ujit (turbullira dhe oksigjeni i tretur) në lumin Drini i Bardhe në një pikë rreth 200 m poshtë rrjedhës ku planifikohen të bëhen punimet; • Kualiteti i ujit në lumin Bistrica e Pejes, në pikën më të afërt të lumit ku planifikohen punimet e ndërtimit; • Kualiteti i ujit i puseve individuale më të afërta që përdoren për furnizim me ujë të pijshëm që gjenden në rreshtin jugor. MI do të fusë këto kritere para-ndërtimore në projektin preliminar/detaj dhe në	Procesi i para-ndërtimit dhe Raportmit shkon mirë. Rezultatet e monitorimit shpalosen, publiku është mirë iinformuar.	BE dhe praktikat më të mira	ndërtimit. *Përgjegjësia:* Para-ndërtimi dhe ndërtimi: konraktori është përgjegjës për organizimin e monitorimit të fazës së para-ndërtimit dhe ndërtimit. Disa veprime mund të kontraktohen jashtë tek palët e treta (p.sh.konsulentët e monitorimit, ekologjistët, etj.) Inxhinieri të aprovojë planet monitoruese dhe të mbikqyrë aktivitetet. MI të mbikqyrë.	ndërtimit dhe ndërtimit para se të fillojë ndërtimi, e që do të përfshijë edhe monitorimin bazë të parametrave (p.sh. ajrit, zhurmës, ujit, etj.) për t'u kryer para fillimit të ndërtimit. Plani monitorues do të aprovohet nga inxhinieri mbikqyrës NJIP/dhe MI Monitorimmi të vazhdojë gjatë fazës së ndërtimit.	Të dhëna të azhurnuara për implementim i ofrohen RVMS për BERZH/BEI. Shpalosen të dhëna të monitorimit për palët e interesuara.	përgatitet në VNMS, i cili është bazë për zhvillimin e PPMN, PMN dhe PMO.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	dokumentacionin e tenderit me qëllim që dizajneri i FPI / kontraktori t'i implementojë sapo të angazhohet dizajneri/ kontraktori, por para se të fillojnë punët ndërtimore.						
3.3.	**Monitorimi i marrëdhënieve me komunitetin (MMK):** CPMLMS & Plani i angazhimit të akterëve (PAA) për të përshkruar parametrat dhe proceset e monitorimit të marrëdhënieve në komunitet, veçanërisht në lidhje me menaxhimin e çështjeve të ngritura nga komuniteti lokal.	Të gjitha çështjet dhe ndikimet mjedisore dhe sociale janë adresuar në mënyrë të duhur.	BERZH PR1 Kërkesat ligjore vendore, Direktivat e BE dhe praktikat më të mira	*Burimet:*MI/Kontraktori/ Inxhinieri *Pëgjegjësia:* Kontraktori do të jetë përgjegjës për implementimin e MMK. Inxhinieri dhe MI të mbikëqyrin.	Menaxhimi i çështjeve të ngritura nga komuniteti.	MMK është dokumentuar. Ofron të dhëna të azhurnuara mbi implementimin RVMS për BERZH/BEI.	MMK të krijohet para fillimit të ndërtimit.
3.4.	**Shëndeti professional dhe siguria:** Kontraktori do të themelojë një plan të shëndetit dhe sigurisë si pjesë e një sistemi të menaxhimit SHPS në përputhje me SHPSAS 18001 dhe udhëzimeve të përgjithshme EHS (2007) të KNF. Kushtet kontraktuale janë për t'u sigururar që të gjithë nënkontraktorët po ashtu do të ndjekin planin e shëndetit dhe sigurisë dhe sistemin e menaxhimit SHPS.	Performancë e përmirësuar e shëndetit dhe sigurisë dhe ambient i sigurt pune për fuqinë punëtore.	BERZH PR4 Kërkesat vendore Praktikat më të mira	*Burimet:* Menaxheri i caktuar i MSHSS/SHPS *Përgjegjësia:* Kontraktori i mbykëqyrur nga inxhinieri	Plani duhet të aprovohet para fillimit të ndërtimit. Implementohet gjatë fazës së ndërtimit.	Plan i shëndetit dhe sigurisë i implementuar – statistika dhe të dhëna të vazhdueshme për siguri. Ofron të dhëna të azhurnuara mbi implementimin RVMS për BERZH/BEI.	Nuk aplikohet në këtë fazë

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
3.5.	**Politikat e BNJ:** Politikat e HR duhet të përgatiten dhe implementohen nga kontraktori: këto përfshijnë dispozitat për ndalimin e përdorimit të punës së fëmijëve dhe punës së detyruar,dhe do të përfshijnë të drejtat për punëtorët jo-nëpunës (sipas konventave të ONP dhe kërkesave të BERZH).	Menaxhim efektiv dhe i përmirësuar i HR dhe fuqisë punëtore. Marrëdhënie e përmirësuar mes punëdhënësit dhe punëmarrësit Përfitime ekonomike lokale	BERZH PR2 Kërkesat vendoredhe praktikat më të mira	*Burimet:* Burimet e BNJ; Objektet shëndetësore (apo marrëveshjet për qasje të punëtorëve nëkëto objekte) *Përgjegjësia:* Kontraktori	Fillimi me ndërtim	Politika të BNJ dhe Mekanizma për ankesë janë dokumentuar dhe implementuar. Raporte të përmbushjes/auditit Angazhime me komunat dhe ofruesit e shërbimeve mjekësore të regjistruara lokalisht. Raport në RVMS për BERZH/BEI	Nuk aplikohet në këtë fazë
3.6.	**Plani i përgatitjes për emergjenca dhe reagim (PPER) për ndërtim:** Plani i përgatitjes për emergjenca dhe reagim të përgatitiet për fazën e ndërtimit të Projektit sipas ligjeve dhe kërkesave vendore.	Zvogëlim i rrezikut nga emergjencat	BERZH PR4 Kërkesat vendore	*Burimet:* Menaxheri i caktuar në EHS *Përgjegjësia:* Kontraktori	Plani PER duhet të aprovohet para fillimit dhe të implementohet gjatë ndërtimit.	PPER i dokumentuar. Raport në RVMS për BERZH/BEI.	Nuk aplikohet në këtë fazë
3.7.	**Menaxhimi dhe monitorimi i performancës së kontraktorit:** MI të themelojë mekanizma përmonitorimin dhe rishikimin e performancës mjedisore dhe socale të kontraktorit. Kjo mund të lidhet me rolin e Njësisë për Implementimin e	Përputhshmëri e monitorimit për të minimizuar rrezikun dhe maksimizuar përfitimet	BERZH PR1 Kërkesat ligjore vendore, Direktivat e BE dhe praktikat më të mira	*Burimet:* Burimet e brendshme të MI dhe/ose NJIP. *Përgjegjësia:*MI	Mekanizmat vendosen para fillimit të ndërtimit	Mekanizmi i monitorimit të brendshëm është vendosur– i lidhur qartaz me rolin e NJIP. Raport në RVMS për BERZH/BEI.	Nuk aplikohet në këtë fazë

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	Projektit (NJIP).						
4	**Faza e ndërtimit**						
4.1.	**Marrja dhe përputhshmëria me lejt/aprovimet gjatë implementimit:** Merren, përputhen dhe mirëmbahen të gjitha lejet /aprovimet e nevojshme mjedisore,sociale dhe shëndetësore e të sigurisë për ndërtimin e punëve.	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale si dhe ndikimet adresohen në mënyrë të duhur; Procesi i lejeve shkon mirë.	BERZH PR1 -PR10 Kërkesat ligjore vendore janë përmbushur	*Burimet:* Të brendshme *Përgjegjsia:*Kontraktori me ndihmën e inxhinierit dhe MI	Gjtë githë fazës ndërtimore të projektit	Pëlqimet dhe lejet janë marrë Është krijuar databaza për përcjelljen e të gjitha lejeve dhe pëlqimeve Raportimi te BEI/BERZH	Raportet të dorëzohen pas ditës së fillimit
4.2.	**Kushtet e punëtorëve dhe punës:** Kontraktori dhe nënkontraktorët duhet të jenë në pajtueshmëri me (i) ligjet vendore të punës, sigurimeve sociale dhe shëndetit profesional dhe sigurisë, (ii) parimet dhe standardet themelore të inkorporuara në konventat e ONP dhe (iii) në lidhje me banimin e punëtorëve të konfirmohen udhëzimet e KNF/BERZH. Implementimi i veprimeve të nevojshme për përmbushjen e këtyre kushteve do të menaxhohet sipas planeve të SMMS dhe planeve të menaxhimit.	Performancë e përmirësuar e shëndetit dhe sigurisë dhe ambientit të punës për fuqinë punëtore me kontratë (permanente dhe / kontraktor & nën-kontraktor).	BERZH PR2 Kërkesat vendore dhe praktikat më të mira	*Burimet:* Menaxheri i EHS i caktuar nga kontraktori *Përgjegjësia:* Kontraktori Inxhinieri të mbikëqyrë	Planet duhet të aprovohen para fillimit të ndërtimit dhe të implementohen gjatë ndërtimit.	Planet të dokumentuara. I ofron të dhëna të azhurnuara mbi implementimin RVMS për BERZH/BEI	Nuk aplikohet në këtë fazë

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	Audititime të pavarura të fuqisë punëtore do të kryhen nga autoritetet kompetente vendore, p.sh.nga Inspektorati i Punës (IP). IP është Agjenci Ekzekutive e Ministrisë së Punës dhe Mirëqenies Sociale. Ajo monitoron implementimin e dispozitave ligjore dhe nën-ligjore në mënyrë të përgjithshme të punësimit të regjistruar duke përfshirë marrëdhëniet e punës, sigurinë në punë, mbrojtjen e shëndetit të nëpunësve dhe ambientit të punës. Kjo agjenci ka autoritet për të gjitha vendet e punës i dhe për të gjithë punëtorët në përgjithës, përveç atyre vendeve brenda UNMIK, zyrave dhe misioneve të qeverive të huaja dhe atyre ndërkombëtare që veprojnë në Kosovë. Kompanitë e bizneseve që veprojnë në territorin e Kosovës i nënshtrohen këtij autoriteti. IP lirisht mund të futet në çdo vend pune dhe zyrë qendrore të punëdhënësve brenda jurisdiksionit të tij, pa njoftim paraprak.						
4.3.	**Politikat e BNJ:** Politikat e BNJ duhet të përgatiten dhe të	Menaxhim efektiv dhe i përmirësuar i BNJ	BERZH PR2	*Burimet:*	Gjatë fazës së	Politikat e BNJ dhe mekanizmat e	Nuk aplikohet në

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	implementohen nga kontraktori. Ato do të përfshijnë dispozita për ndalimin e përdorimit të punës së fëmijëve dhe punës së detyruar, dhe do të përfshijë të drejtat për punëtorët jo nëpunës (sipas konventave të ONP dhe kërkesave të BERZH).	dhe fuqisë punëtore. Marrëdhënie e përmirësuar punëdhënës-punëmarrës Përfitime ekonomike lokale	Kërkesat vendore, dhe praktikat më të mira	Burimet e BNJ; Objektet mjekësore (ose marrëveshjet për qasje të punëtorëve në këto objekte). *Përgjegjsia:* Inxhinieri i kontraktorit të mbikqyrë	ndërtimit	ankimimit të dokumentuara dhe të implementuara. Raporte të përmbushjes/auditit. Angazhime me komunat dhe ofruesit e shërbimeve shëndetësore komunale të regjistruara. Raport tek RVMS për MI dhe BERZH/BEI	këtë fazë
4.4.	**Mekanizmi për ankimim:** Kontraktori do të krijojë dhe implementojë një mekanizëm ankimimi për punëtorët (dhe organizatat e tyre nëse aplikohet,p.sh.nën-kontraktorët) sipas BERZH PR2 për t'u mundësuar individëve/grupeve të ngritin shqetësimet e tyre lidhur me vendin e punës.						
4.5.	**Përdorimi i fuqisë punëtore lokale:** Kontraktori të përfshijë në Politikat e BNJ një politikë të: (i) shpalljes lokale për vendet e punës, (ii) inkurajimit dhe tërheqjes së fuqisë punëtore lokale që të aplikojnë për punë, dhe (iii) priotizimin e punësimit të punëtorëve lokalë aty ku është e arsyeshme dhe praktike.						
4.6.	**Objektet mjekësore për**						

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	punëtorë dhe angazhimi i ofruesve lokalë të shërbimeve shëndetësore: Kontraktori të sigurojë ofrim të mjaftueshëm të objekteve të kujdesit shëndetësor dhe burimeve për punëtorët. Kontraktori të hyjë në marrëveshje mekomunat dhe ofruesit lokalë të shërbimeve shëndetësore në Peje dhe Klinë në lidhje me çfarëdo presioni shtesë për punëtorët qëky ofrim mund të ketë në burimet lokale të kujdesit shëndetësor.						
4.7.	**Implementimi i shëndetit profesional dhe sigurisë (SHPS):** Kontraktori do të implementojë një plan shëndetësor dhe të sigurisë si pjesë e një sistemi menaxhimi SHPS në pëjtim me SHPSAS 18001. Kushtet kontraktuale do të sigurojnë që të gjithë nën-kontraktorët po ashtu duhet të ndjekin planin shëndetësor dhe të sigurisë dhe sistemin e menaxhimit SHPS. Fokus i veçantë do t'i kushtohet: • **Punës në lartësi** • **Lëvizjes së trafikut të**	Performancë e përmirësuar shëndetësore dhe e sigurisë dhe ambient i sigurt pune për punëtorë.	BERZH PR4 Kërkesat vendore Praktikat më të mira	*Burimet:* Menaxheri i caktuar në MSHSS/SHPS *Përgjegjësia:* Kontraktori i mbikqyrur nga inxhinieri	SHPS implementuar gjatë fazës së ndërtimit.	Plani shëndetësor dhe i sigurisë i dokumentuar – statistika dhe të dhëna të sigurisë në vazhdimësi. Informatat e azhurnuara mbi implementimin i ofrohen RVMS për BERZH/BEI.	Nuk aplikohet në këtë fazë

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	ndërtimit dhe pajisjeve të punës • **Operacioneve të ngritjes** • **Sigurisë energjetike** • **Gërmimet dhe trazimit të dheut**						
4.8.	**Implementimi i planit të menaxhimit të trafikut (PMT):** Një **plan për menaxhimin e trafikut** do të përgatitet nga kontraktori **para ndërtimit** i cili duhet të ketë parasysh menaxhimin e trafikut në rrugën ekzistuese N9 rrugët për qasje lokale të fshatërave. Plani duhet të sigurojë qasje të përshtatshme apo alternativa të përshtatshme për komunitetet do të gjenden gjithmonë dhe efektet në kohën e udhëtimit të minimizohen. Rrugët transportuese do të shmangin (sa mundin) vendbanimet lokale dhe aty ku nuk munden dispozita strikte për shoferët do të implementohen (p.sh. trajnim të shoferëve dhe kod i mirësjelljes). Dispozitat duhet të përfshihen në Plan për të siguruar nivelet e tanishme të qasjes në transportin	Pajtueshmëri me kërkesat e BERZH mbi shëndetin dhe sigurinë dhe të sigurohet shëndeti dhe siguria, qasja dhe çështjet e ndarjes për komunitetin lokal të minimizohen.	BERZH PR4 Kërkesat vendore Praktikat e mira	*Burimet:* Burimet e kontraktorit *Përgjegjësia:* Inxhinieri mbikqyrës i kontraktorit MI të aplikojë aprovimin e PMT dhe të mbikqyrë.	Plani duhet të provohet para fillimit të ndërtimit. Plani duhet të implementohet gjatëfazës së ndërtimit.	Plani i menxhimit të trafikut i dokumentuar Lista e angazhimeve me afat me komunitetin lokal dhe komunat për devijimet. Raportmi RVMS për BERZH/BEI	Nuk aplikohet në këtë fazë

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	publik (p.sh. qarkullimi i autobusit në rrugën N9) dhe shërbimi i autobusit të shkollës (nëse ka) të mbahet dhe trazimi të minimizohet në këto shërbime thelbësore të komunitetit. Menaxhimi i trafikut të përzier (p.sh. qerret e tërhequra nga kafshët, mjetet e motorizuara, kafshët që qasen në hapësirat e punës etj.) duhet të adresohen qartë në plan. Kontraktorit do t'i kërkohet të planifikojë me kujdes punët në strukturat ekzistuese/udhëkryqe etj. dhe të vendosë shenjat dhe dispozitat e duhura të SH&S për të minimizuar çdo rrezik për punëtorët, komunitetin lokal, përdoruesit e rrugëve etj. Devijime afatshkurta mund të jenë të nevojshme për punë të këtilla dhe kontraktori do të merret me komunat dhe palët tjera lokale të ndikuara (p.sh. bineset, vendbanimet etj.).						
4.9.	**Implementimi i përgatitjes për emergjenca dhe reagim:** Kontraktori të implementojë planin e implementimit të përgatitjes për emergjenca dhe reagim për projektin që pëfshin të gjitha	Reduktimi i rrezikut të emergjencës	BERZH PR4 Kërkesat vendore	*Burimet:* Menaxheri i caktuar i EHS *Përgjegjësia:* Inxhinieri i kontraktorit të mbikqyrë	Plani i PER implementuar gjatë ndërtimit.	PER i dokumentuar. Raport në RVMS për BERZH/BEI.	Nuk aplikohet ne këtë fazë

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	aktivitetet eaktivitetit dhe personelin.						
4.10.	**Monitorimi i ndërtimit:** Plani i monitorimit të ndërtimit (PMN) do të përfshijë (por nuk kufizohet) si më poshtë: • Kontraktori të mbajë shënim të vrasjeve të autostradës, ndaras për korridorin e ri dhe atë ekzistues; • Vrojtimi i shkurtë për burimet trashëgimisë kulturore të zbuluar gjatë gërmimeve; • Nivelet e kualitetit të zhurmës dhe ajrit (p.sh. duke përfshirë por pa u kufizuar në NO_x, PM_{10}) të maten në receptorët përfaqësues përgjatë rrugës; • Kualiteti i ujit (turbullira dhe oksigjeni i tretur) në lumin Drini i Bardhe në një pikë rreth 200 m poshtë rrjedhës ku planifikohen të bëhen punime; • Kualiteti i ujit në lumin Bistrica e Pejes, në pikën më të afërt të lumit ku planifikohen punimet e ndërtimit; • Kualiteti i ujit i puseve individuale më të afërta që përdoren për furnizim me ujë të pijshëm që gjenden në rreshtin	Të gjitha efektet mjedisore dhe sociale monitorohen në mënyrë të duhur. Procesi i ndërtimit dhe Raportmit shkon mirë. Rezultatet e monitorimit shpalosen, publiku është mirë i informuar.	BERZH PR1 Kërkesat ligjore vendore, Direktivat e BE dhe praktikat më të mira	*Burimet:* Kontraktori (sipas BoQ dhe specifikacioneve teknike). *Përgjegjësia:* Kontraktori është përgjegjës për organizimin e monitorimit të fazës së para-ndërtimit.Disa veprime mund të kontraktohen jashtë tek palët e treta (p.sh. konsulentët e monitorimit, ekologjistët, etj.) Inxhinieri do të aprovojë planet e monitorimit dhe tëmbikqyrë akivitetet. MI të mbikqyrë.	Kontraktori do të implementoj planin e monitorimit të fazës së ndërtimit gjatë fazës së ndërtimit. Inxhinieri të mbikqyrë dhe të verifikojë aktivitetet. MI të mbikqyrë.	Planet e monitorimit ekzistojnë dhe janë të azhurnuar. Të dhëna të azhurnuara për implementimin i ofrohen RVMS për BERZH/BEI. Shpalosen të dhëna monitoruese për palët e interesuara.	Në këtë fazë të zhvillimit të projektit – Projekti konceptual, përgatitet vetëm plani i monitorimit. Plani i monitorimit përgatitet në VNMS, i cili është bazë për zhvillimin e PPMN, PMN dhe PMO.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	jugor; • Monitorimi sipas kërkesës sipas KBTR/PVZH, duke përfshirë marrëveshjet e përhershme dhe të përkohshme të tokës nga kontraktori; • Monitorimi i indikatorëve të problemeve që dalin nga influksi i fuqisë punëtore në rajon (duke përfshirë konsultimet me komunat dhe komunitetin lokal); • Incidentet e trafikut dhe sigurisë rrugore. MI do të fusë këto kritere në dokumentacionin e tenderit me qëllim që kontraktori t'i implementojë si pjesë e kontratës së ndërtimit. Inxhinieri do të mbikqyrë aktivitetet monitoruese sipas kërkesave nga TeR të krijuara nga MI.						
4.11.	**Masat/Kërkesat e Menaxhimit (Lehtësimit):** Kontraktori të implementojë Masat/Kërkesat e menaxhimit (lehtësimit) të cilat do të integrohen brenda PMMSN dhe formojnë një seksion menaxherial diskret të biodiversitetit: 1. **Kufizime në qasjen e**	Sigurimi i humbjes minimale të habitateve natyrore dhe gjysëm-natyrore. Prezervimi i habitatit lumor dhe pakësimi i rreziqeve poshtë rrjedhave të ndjeshme	BERZH PR6 Kërkesat vendore Direktivat e BE	*Burimet:* Të përfshira në çmimin e kontraktorit sipas BoQ. Burimet inxhinierike sipas TeR. *Përgjegjësia:* MI të përfshijë këto kërkesa në dokumentacionin e	PMMSN (duke përfshirë seksionin e biodiversitetit) do të zhvillohet nga kontraktori para fazës së ndërtimit dhe implementohet	Plani i menaxhimit të ndërtimit, mjedisor dhe social (duke përfshirë seksionin e menaxhimit të biodiversitetit & dhe deklaratat e metodave të ndërlidhura) janë	Masat e lehtësimit të biodiversitetit i prezentohen VNMS në fazën e projektit konceptual. Këto masa do të zhvillohen më tej në fazat e

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	kontraktorit: Kontraktorit i ndalohet qasja në hapësirat e habitatit natyral për çfarëdo qëllimi (p.sh. qasja e përgjithshme, magazinimi i impiantit dhe pajisjeve, etj.) përveq ku kjo është absolutisht e nevojshme për ndërtimin e punëve. Fushat specifike të cilat kontraktori duhet të shmangë përfshijnë: Aneksin I Habitati: Habitatet shelgo-plepore buzë lumit, km 13.500 -13.600. 2. **Masat e prezervimit për rrjedhat ujore dhe përrenjtë**: Kontraktori të prodhojë si pjesë e deklaratës së metodës së PMMSN për të mbuluar punën në rrjedhat ujore (të thata apo të lagëta). Deklarata duhet të marrë parasysh dispozitat në vijim): - Asnjë qasje apo punë në asnjë lumë apo kanal përveç nëse absolutisht e nevojshme për ndërtimin e punëve; - Asnjë parkim apo magazinim impiantesh apo vaji, nafte po kemikatesh brenda 100 m të kanaleve lumore të thata apo	/të mbrojtura. Mbrojtja e foleve të zogjve në rajonet malore		kontratës. Kontraktori të krijojë dhe implementojë. Inxhinieri të aprovojë dhe mbikqyrë. MI të aprovojë dhe mbikqyrë.	gatë ndërtimit. Para fillimit të ndërtimit masat duhet të aprovohen nga inxhinieri mbikqyrës dhe MI BERZH/BEI duhet të njoftohet gjithashtu.	dokumentuar dhe aprovuar. Të dhëna të azhurnuara për implementimin i ofrohen RVMS për BERZH/BEI.	ardhshme të dizajnimit të projektit.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	të lagëta; - Rrjedha e lumit të mirëmbahet gjatë gjithë kohës. Nëse qasja kërkohet të përgjatë rrjedhës së kanalit, duhet të merren masa për devijimin e rrjedhës përtej vendpunimit. - Asnnjë ruajtje apo hudhje e ujërave të zeza, rrymave, hedhurinave nga gërmimet që mund t'i bëhen kanaleve apo rrjedhave të ujit; - Kontraktori duhet të përgatitet për vërshime të çastit dhe rritje të befasishme të nivelit dhe rrjedhës së ujit, dhe duhet të sigurojë të gjitha stacionet e punës (duke përfshirë pendat në ndërtim, dërrasat, çelikun etj.) që të mos prishen nga rrjedha e ujit. - Çdo ndotje në rrjedhat e ujit do të ndreqet nga kontraktori, me pëlqimin pasues të inxhinierit mbikqyrës/NJIP dhe MoESP. 3. **Angazhimi i ekologut:** Kontraktori do ta angazhojë një ekolog për aktivitetet vijuese, fushëveprimi i punës së të cilit do të përshkruhet qartë në						

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	seksionin e menaxhimit të biodiversitetit të PMMSN: - Një ekolog do të angazhohet për të **mbikqyrur spastrimin para ndërtimit** nga kafshët në lëvizje (p.sh. breshkat) ose foleve, etj. nga hapësirat me vegjetacion, duke përfshirë kanalet e lumenjve, dhe veçanërisht në pellgun e Drinit të Bardhë. Spastrimi duhet të kufizohet vetëm në hapësirat e nevojshme për punët ndërimore; - Përveç kësaj, aty ku ka gjasë që ndonjë pellg uji të ndikohet drejtpërdrejt nga punët (p.sh. të thahen, apo gërmohen), dhe ku punët do të ndodhin mes marsit dhe korrikut (përfshirë) duhet të tentohet që, me ndihmën e ekologut, të rialokohen ujëtokësorët të cilët do të trazohen nga punët, deri në pellgjet më të afërta me qëllim të reduktimit të vdekshmërisë së ujëtokësorëve gjatë punëve. **4. Rehabilitimi i vegjetacionit të dëmtuar:**						

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	- Sapo puna në ndërtim të jetë kompletuar, hapësirat që nuk janë të nevojshme për infrastrukturë permanente, duke përfshirë vendet e përdorura për rrugë për qasje, pellgje magazinimi, shpatet e pjerrëta për prerje dhe penda, brigjet e lumit etj. duhet të rehabilitohen duke vendosur dhe dhe fara bimësh (nëse ka nevojë) për të lejuar rritjen e sërishme të vegjetacionit natyral. Rehabilitimi i vegjetacionit lumor në kanalet e lumit – veçanërisht në kryqëzimin e lumit Drini i Bardhe – është shumë e rëndësishme. Duhet të kërkohet asistencë nga specialist të botanikës për punët rehabilituese. - Gjatë rivegjetacionit të përdoren vetëm specie që janë vendore në atë hapësirë, për të parandaluar paraqitjen e specieve invazive. - Hapësirat e rihabilituara duhet të monitorohen na baza tremujore për 24 muaj (në DLP) nga një ekolog pas						

Mott MacDonald

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	dorëzimit të rajonit, për të vendosur nëse nëse rritja e sërishme ka ndodhur. Nëse jo, do të merren masa shtesë për të inkurajuar rritjen e sërishme të vegjetacionit – mbjellja e farës, transplantimi i fidanëve, importi i dheut,etj.						
4.12.	**Burimet e trashëgimisë kulturore – Procedura për gjetjen e shansit:** Themelimi i një procedure për gjetjen e shansit për periudhën e ndërtimit (megjithëse, pritet të ketë rrezik të ulët për gjetjen e shansit gjatë rrugët), do të përfshijë njoftimin para gërmimit për Ministrinë Kulturës, apo të ngjashme.	Minimizimi i rreziqeve në vendet e trashëgimisë kulturore	BERZH PR8 Kërkesat vendore	*Burimet:* Kontraktori *Përgjegjësia:* Kontraktori, Inxhinieri mbikqyrës, MI	Njoftim për Ministrinë gjatë ndërtimit, para fillimit të gërmimeve.	Raporti i implementimit përfshihet RVMS për BERZH/BEI.	Nuk aplikohet në këtë fazë
4.13.	**Angazhimi i akterëve dhe shpalosja e informatave të projektit:** Implementimi i PAA, dhe azhurnimi nëse është e nevojshme. MI të sigurojë që kontraktori të involvohet në angazhime me akterët dhe implementon pjesë të duhura të PAA. Aty ku është nëdispozicion, publikon informata për	Menaxhimi i rreziqeve dhe ndikimeve në komunitetet e ndikuara dhe bizneset (dhe akterët tjerë).	BERZH PR10 Kërkesat vendore Praktikat më të mira	*Burimet:* Burimet e brendshme (MI dhe kontraktori) Përgjegjësia: Kontraktori, Inxhinieri dhe MI	Para fazës së ndërtimit (draft PAA shpaloset) – vazhdohet me implementimin e PAA dhe azhurnimin gjatë fazave të ndërtimit dhe operimit.	Informatat janë shpërndarë, dokumentuar në PAA. Raport në RVMS për BERZH/BEI.	Draft PAA përgatitet dhe shpaloset. Duhet të azhurnohet në baza të rregullta në fazat e mëtejme të zhvillimit të projektit.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	autostradën, duke përfshirë Përmbledhjen jo-teknike, informatat mbi atë se cilat rrugë të qasjes do të dëmtohen apo bllokohen, gjatë ndërtimeve apo përgjithmonë në kryqëzime. Përfshihen informata mbi orarin e punimeve. Informatat të publikohen në fshatëra në rajonin e projektit. Takime publike (në bazë të NTS) duhet të mbahen (d.m.th. Peja dhe Klina) dhe në disa fshatëra gjatë rrugës (Zajm, Zahaq, Dolc, Gllarevë etj.). Strukturat ekzistuese të komunitetit (p.sh. Këshillat e fshatit dhe përfaqësuesit) do të përdoren në metodat e angazhimit.						
4.14.	**Mekanizmi i ankesës (MA):** MI, Kontraktori dhe inxhinieri të implementojnë një mekanizëm ankimimi për palët e ndikuara dhe akterët (siç është përfshirë në PAA & KBTR). MI të sigorojë që ankesat monitorohen.	Menaxhimi i rreziqeve dhe ndikimeve në komunitetet e ndikuara dhe akterët tjerë (p.sh. bizneset lokale).	BERZH PR10 Kërkesat vendore Praktikat më të mira	*Burimet:* Burimet e brendshme (MI, kontraktori, inxhinieri) *Përgjegjësia:* MI, Kontraktori, Inxhinieri mbikqyrës	Themeluar para fazës së ndërtimit – vazhdon gjatë fazave të ndërtimit dhe operimit.	Informatat janë shpërndarë, dokumentuar në PAA. Formulari i mekanizmit të ankesës në dispozicion për publikun. Regjistrimi i MA. Raportet e ankesave të regjistruar në	Formulari i MA është pjesë e draft PAA, që përgatitet dhe shpaloset. Regjistrimi i MA do të jetë relevant për të gjitha fazat e projektit.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
						RVMS te BERZH/BEI	
5	**Faza operacionale**						
5.1.	**Marrja dhe përputhshmëria me lejet dhe aprovimet:** Merren, përputhen dhe mirëmbahen të gjitha lejet /aprovimet e nevojshme mjedisore, sociale dhe shëndetësore e të sigurisë për operimin e projektit të autostradës.	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale si dhe ndikimet adresohen në mënyrë të duhur; Procesi i lejeve dhe ai operacional shkon mirë.	BERZH PR1 -PR10 Kërkesat ligjore vendore plotësohen	*Burimet:Të brendshme* *Përgjegjësia:*MI	Gjatë gjithë projektit të operimit	Pëlqimet dhe lejet janë marrë Është krijuar databaza për përcjelljen e të gjitha lejeve dhe pëlqimeve Raportmi te BEI/BERZH (sipas nevojës)	Raportet të dorëzohen pas marrjes përsipër të çertifikatës
5.2.	**Plan i menaxhimit mjedisor dhe social operacional (PMMSO):** PMMSO do t'i adresojë çështjet e tilla si ndotja dhe kontrolli i rrjedhës, përdorimi dhe mirëmbajtja e interceptorëve, monitorimi i kualitetit të zhurmës dhe ajrit, siguria në trafik, reagimi emergjent etj. PMMSO do të përfshijë edhe kritere **për aktivitetet e rregullta të mirëmbajtjes,** si: largimi i ushqimit, mbeturinave, mbetjeve shtazore, etj. nga rrugët me qëllim të zvogëlimit të tërheqjes së kafshëve që ushqehen me	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale si dhe ndikimet adresohen në mënyrë të duhur; Optimizimi i menaxhimit mjedisor përmes një sistemi formal; Ofrohen burime për mirëmbajtje, trajnim dhe monitorim të emetimeve dhe ndikimeve.	BERZH PR1 Kërkesat ligjore vendore, direktivat e e dhe praktikat më të mira	*Burimet:*MI, të brendshme; *Përgjegjësia:* PMMSO të zhvillohet nga Kontraktori dhe të aprovohet nga inxhinieri mbikqyrës. MI të aprovojë po ashtu. MI do të jetë përgjegjëse për implementimin e PMMSO.	PMMSO të krijohet kontraktori. Plani duhet të aprovohet nga NJIP/inxhinieri mbikqyrës dhe MI). PMMSO të zhvillohet para fazës së operimit dhe do të implementohet gjatë fazës operacionale.	PMMSO është dokumentuar. Të dhëna të azhurnara mbi implementimin i ofrohen RVMS për BERZH/BEI.	Në këtë fazë të zhvillimit të projektit – projekti konceptual, vetëm PMLMS përgatitet në VNMS, i cili është bazë për zhvillimin e PMMSO.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	kërrma. Largimi i pirgjeve të dëborës, shkrirja e akullit, pastrimi i hapësirave me bar dhe pemë për vozitje, kontrolli i erozionit, pendëve dhe çarjeve,mirëmbajtja e sistemeve të kullimit, shenjave në rrugë, shënjimeve dhe sinjalizimt, ndriçimit, sigurisë rrugore etj.						
5.3.	**Plani i monitorimit operacional:** Veprimet e **monitorimit operacional** duhet të përfshijnë (por jo të kufizohen në): • Nivelet e kualitetit të zhurmës dhe të ajrit për t'u matur në receptorët përfaqësues përgjatë rrugës së paku dy herë në vit për një periudhë 2 vjeçare pas ndërtimit; • Monitorimin e rregullt të lumit Drini i Bardhe në pikën e rrjedhës së poshtme tëkalimit përtej (kjo duhet të planifikohet brenda rrjetit shtetëror të monitorimit); • Monitorimin e trafikut dhe incidenteve të sigurisë rrugore. MI duhet të sigurojë që këto veprime të ndërmerren, ose duke i implementuar ato me përdorimin	Të gjitha çështjet mjedisore dhe sociale si dhe ndikimet adresohen në mënyrë të duhur. Procesi i Raportmit shkon mirë. Rezultatet e monitorimit shpalosen, publiku është mirë i informuar.	BERZH PR1 Kërkesat ligjore vendore, Direktivat e BE dhe praktikat më të mira	*Burimet:* MI të krijojë buxhetin e monitorimit. *Përgjegjësia:* MI, disa veprime mund t'i delegojë tek palët e treta (p.sh. konsulentët monitorues, ekologët, etj.).	Plani monitorimit të zhvillohet para fillimit të operimit dhe do të implementohet në fazën operacionale.	Plani monitorimit dokumentuar. Të dhëna të azhurnara mbi implementimin i ofrohen RVMS për BERZH/BEI. Të dhëna të monitorimit shpalosen për palët e interesuara.	Në këtë fazë të zhvillimit të projektit – projekti konceptual, vetëm plani monitorimit përgatitet në VNMS, i cili është bazë për zhvillimin e PMO.

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	e burimeve të brendshme, ose duke iu deleguar ato një pale të tretë, apo përmes një rrjeti shtetëror të monitorimit. SMMS/PMMSO duhet të përfshijë shpalosje publike të përmbledhjes së rezultateve kyçe të monitorimit. Planet e monitorimit duhet të përshkruajnë parametrat monitoruese dhe proceset e marrëdhënieve në komunitet, veçanërisht në lidhje me menaxhimin e çështjeve të ngritura nga komuniteti lokal.						
5.4.	**Programi i menaxhimit të aksidenteve kimike dhe derdhjeve:** Një program i menaxhimit të aksidenteve kimike dhe derdhjeve do të krijohet për të gjitha operimet në autostradë për të penguar dhe lehtësuar ndikimet negative në dhe, ujë sipërfaqësor dhe ujë nëntokësor që mund të dalin nga aksidentet dhe derdhjet eventuale në autostradë duke përfshirë substancat e rrezikshme, dhe po ashtu te ofrojë veprime të reagimit të shpejtë. Programi do të përgatitet në bashkëpunim të ngushtë me	Menaxhimi i rreziqeve në sigurinë rrugore dhe komunitet.	BERZH PR4 Kërkesat vendore	*Burimet:* MI, përfshihet brenda buxhetit të mirëmbajtjes së autostradës. *Përgjegjësia:* MI, disa veprime mund t'u delegohen palëve të treta.	Programi të jetë gati para hapjes së autostradës. Programi të implementohet gjatë fazës operacionale.	Programi të monitorohet si pjesë e SMMS/PMMSO.	Nuk aplikohet në këtë fazë

Nr.	Veprimi	Rreziqet (Detyrimet/Përfitimet) mjedisore dhe sociale	Kriteret (Legjislative, BERZH PR, Praktikat më të mira)	Burimet, nevojat për investime, Përgjegjësia	Orari	Targeti dhe vleësimi i kritereve për implementim të suksesshëm	Statusi
	komunën e Pejës dhe Klinës dhe institucionet përgjegjëse.						
5.5.	**Mirëmbajtja e rrethojës mbrojtëse:** Përderisa Projekti përfshin ofrimin e një rrethoje mbrojtëse përgjatë autostradës për të zvogëluar rrezikun e qasjes jo formale nga tokat fqinje (mjetet motorike dhe kafshët) kjo rrethojë do të mirëmbahet gjatë operimit.	Menaxhimi i rreziqeve të sigurisë në rrugë dhe komunitet.	BERZH PR4 Kërkesat vendore	*Burimet:*MI, përfshihet brenda buxhetit të mirëmbajtjes së autostradës. *Përgjegjësia:* MI, disa veprime mund t'u delegohen palëve të treta.	Rrethoja të jetë gati para hapjes së autostradës. Aranzhimet e mirëmbajtjes të bëra para fillimit të operimit, do të vazhdojnë në fazën e operimit.	Mirëmbajtja e rrethojës të monitorohet si pjesë e SMMS/PMMSO.	Nuk aplikohet në këtë fazë
5.6.	**Inspektimi i sigurisë rrugore:** Një inspektim i sigurisë rrugore do të kryhet në autostradë sapo të jetë operacionale, dhe nëse është e duhur, do të zhvillohen plane veprimi për masa rregulluese të sigurisë rrugore me kosto të ulët.	Reduktimi i rreziqeve nga aksidentet dhe përmirësim i sigurisë rrugore.	BERZH PR4 Kërkesat vendore Direktivat e BE	*Burimet:*MI të brendshme *Përjegjësia:* MI/Konsulentët për inspektimin e SRr inspection	Sapo operacionale (dhe ASRR pasuese në etapat kyçe sipas Direkivës BE 2008/96/EC).	Inspektimet e sigurisë rrugore të dokumentuara. Raport për BERZH/BEI.	Nuk aplikohet në këtë fazë (Faza operacionale)